

1,9 miljoner till Danmarks teckenspråkslexikon

13 november 2023

Foto: DDL

Den 2 november meddelades att Danmarks teckenspråkslexikon, Ordboken för danskt teckenspråk har tilldelats 1,9 miljoner danska kronor. Det är Danmarks Dövas Förbund, DDL, Danska teckenspråksrådet och Köpenhamns Yrkehögskola som tillsammans äger ordboken för danskt teckenspråk. Ordboken administreras idag av Köpenhamns Yrkehögskola, som även erbjuder utbildning för teckenspråkstolkare.

Idag använder omkring 50 000 ordboken så DDL menar att detta nya anslag är ett steg i ett erkännande av danskt teckenspråk som ett fullvärdigt språk. För nästan ett decennium sedan erkände det danska Folketinget enhälligt att danskt teckenspråk förtjänar samma status som talad danska. Därför finns det ett behov av en ordbok och ett korpus för teckenspråket för att bevara, dokumentera och utveckla det danska teckenspråket.

DDL har i många år arbetat hårt för att säkerställa den nödvändiga finansieringen för ordboken, och det är med stor tillfredsställelse man nu kan se att medel har avsatts för de kommande två åren. Att använda ordboken är en mänsklig rättighet, anser DDL, som kommer att fortsätta kämpa för en långsiktig finansiering. Detta så att användare av teckenspråket har fortsatt tillgång till ordboken, som även fungerar som dokumentation för ett erkänt språk. Ordboken innehåller idag cirka 2 250 av de vanligaste tecknen i danskt teckenspråk.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Sverige till kvartsfinal i Futsal-VM

13 november 2023

Foto: SDI

I grundspelet har Sverige vunnit alla sina matcher där en av matcherna blev walkover till Sverige. Sverige slutade därmed etta i sin grupp i grundspelet.

Sverige fick möta Paraguay i sin premiärmatch vid Futsal-VM i Brasilien den 10 november. Trots Paraguays defensiva inställning missade Sverige flera chanser i första halvleken på grund av premiärnerver. Sverige kunde dock avsluta halvleken med en 3-1 ledning. I den andra halvleken återfann laget sin rytm och säkrade segern med 9-1. Sex olika målskyttar utmärkte sig där Amadeus Lantz, Elias Rangsjö och Rekar Essa gjorde två mål var.

Två dagar senare fick Sverige spela mot Tjeckien utan två nyckelspelare, Alexander Neverland och den avstängda Rekar. Premiärnerverna hade lagt sig och efter bara tio minuter ledde Sverige med 3-0. Första halvleken avslutades med en 4-1 ledning och matchen slutade sedan med 6-1. Gor Sargisyan och Elias Tebibel var de som gjorde två mål var.

Nu inväntar en kvartsfinal för Sverige som får möta Brasilien den 15 november kl. 14.15 svensk tid. En spännande fortsättning väntar i den prestigefyllda turneringen.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Lexikon med tecken för kemiska

begrepp

13 november 2023

Foto:AI

Forskare vid Rochester Institute of Technology har tilldelats ett stipendium från National Science Foundation för att göra kemiundervisningen mer tillgänglig för studenter som använder teckenspråkstolkar. Forskarteamet har erhållit nästan 380 000 amerikanska dollar för sitt projekt. Projektet ska skapa ett teckenspråkslexikon med fokus på tekniska termer.

Projektet kom till när Jennifer Swartzenberg, som lärde sig amerikanskt teckenspråk, märkte att tolkar ofta var tvungna att bokstavera tekniska termer, vilket skapade en språkbarriär för döva studenter. Teamet samarbetade med döva studenter för att skapa tydliga vetenskapliga tecken. Efter flera års arbete och utveckling av en mängd kemitermer har projektet gett resultat. Tidigare presterade döva studenter sämre än genomsnittet på prov, men nu med de nya kemiska tecknen presterar de över medelvärdet.

Forskningsgruppen leddes initialt av Christina Goudreau Collison och Jennifer Swartzenberg under namnet "Sign Language Incorporation in Chemistry Education (SLICE)". De har erhållit erkännande för sitt arbete med ett pris som heter Royal Society of Chemistry's Inclusion and Diversity Prize.

Projektets mål är inte bara att identifiera tecken och termer utan även att sprida det nya lexikonet till döva och hörselskadade studenter, teckenspråkstolkar och kemilärare. Framöver planerar projektet att ordna workshops för att introducera tecknen och visa deras användbarhet för olika intressenter.

Detta projekt förväntas göra vetenskapen mer tillgänglig för döva och hörselskadade studenter, inklusive de med engelska som andra språk och andra inlärningsbehov. Redan idag har projektet lett till en ökning av döva studenter i forskningslaboratorier.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Fördjupning: Språkdeprivation

13 november 2023

Stockholms Dövas Förening tillsammans med Dövas Kulturarv och Allmänna arvsfonden har producerat åtta informationsfilmer med dövtermer. Filmerna kan ses med svensk undertext. Språkdeprivation är den åttonde av de åtta dövtermerna.

Futsal VM i Brasilien inleds idag

13 november 2023

Foto: SDI

Idag spelar de svenska herrarna sin första match i Futsal VM mot Paraguay.

Sverige ska spela tre gruppspelsmatcher, men en är redan avgjord då Ghana lämnat walk over. Därmed har Sverige en vinst med 5-0. Idag spelas den första matchen mot Paraguay och på söndag spelas den andra mot Tjeckien.

Det svenska laget är rankade som etta inför mästerskapet. Egentligen rankades både Spanien och Italien högre än Sverige, men de deltar inte i VM. Dock deltar flera länder som inte blivit rankade, vilket gör att de inte ska underskattas. Den svenska truppen består av 20 personer, varav 12 spelare och åtta i staben.

Information om livesändning av matcherna samt resultat kan ses på Svensk Dövfutsals sociala medier samt Svenska Dövidrottsförbundets hemsida.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Norska Statped får 20 miljoner för läromedelsproduktion

13 november 2023

Foto: Statped

Norska Statped motsvarar SPSM läromedel i Sverige och ansvarar för att utveckla undervisningsmaterial för blinda och teckenspråkiga barn i Norge. Statped har nu fått besked om att de får ett statligt anslag på 20 miljoner norska kronor som syftar till att stödja barn och unga med särskilt behov i deras skolundervisning. Trots detta anslag anser Norges Døveforbund att det är långt ifrån tillräckligt för att täcka bristen bland teckenspråkiga läromedel.

Teckenspråkläraren Gro Anette Vestre berättar för NRK att undervisningsmaterial på teckenspråk är viktigt för döva barn med teckenspråk som modersmål. Döva barn i Norge går ofta inkluderat och behöver teckenspråkiga läromedel i undervisningen. Idag är det, enligt informationssystemet för grundskolan, totalt 267 elever som får teckenspråkig undervisning i grundskolan. Det undervisningsmaterial som finns tillgängligt idag är till stor del föråldrat.

Nu har Statped beviljats 20 miljoner norska kronor genom statsbudgeten under två års tid för att förbättra situationen. Pengarna kommer att användas för att förbättra undervisningsmaterial för barn och unga med särskilt behov. Det kommer att möjliggöra att döva barn kan få nya läroböcker.

Till NRK berättar Elisabeth Frantzen Holte, intressepolitisk rådgivare i Norges Døveforbund, att de anser att 20 miljoner är otillräckligt eftersom det finns ett skrikande behov av att öka produktionen av teckenspråkigt material och läromedel. Hon menar att det finns för få anställda på Statped och därmed begränsade resurser för att skapa läroböcker och webbresurser för elever som använder norskt teckenspråk. "Det är svårt för teckenspråklärare att undervisa när de inte har fysiska läroböcker att använda," säger hon.

Mona Riis

Storbritanniens första döva professor i dövstudier

13 november 2023

Foto: Cabaret of Dangerous Ideas, Edinburgh Fringe Festival

De trånga tågagnarna i Mumbai har blivit en mötesplats för döva människor under sina dagliga pendlingsresor. Denna sociala dynamik har dokumenterats av Annelies Kusters, som nyligen utnämndes till Storbritanniens första döva professor i dövstudier och teckenspråksstudier.

Tidigare hade Storbritannien bara ett tiotal hörande professorer inom området. Även om flera länder i Europa och USA redan har döva professorer som bedriver forskning inom dessa områden, menar Annelie att detta borde ha skett tidigare i Storbritannien.

Annelie, som har ägnat nästan 20 år åt att studera dövsamhällen runt om i världen, har nu utnämnts till professor i sociolingvistik vid Heriot-Watt University i Edinburgh. Detta är en befordran från hennes tidigare position som docent vid institutionen för språk och interkulturella studier.

Forskningen har tagit Annelie till olika delar av världen, inklusive Brasilien, Danmark, Frankrike, Ghana, Indien, Italien, Kenya och Surinam. I Ghana observerade Annelie både döva och hörande människor som använde ett lokalt teckenspråk för att kommunicera.

”Jag inser att jag är väldigt privilegierad som har kommit så här långt,” säger Annelie. ”Men jag står på axlarna av de döva föreläsare och forskare som utbildat mig – och jag uppmuntrar andra att stå på mina.” Annelie undervisades av döva föreläsare i Bristol år 2006, och en döv forskare handledde hennes doktorsavhandling.

I Mumbai studerade Annelie hur döva och hörande människor kommunicerar genom tecken och gester i tågagnarna. Hennes forskning visade att döva passagerare använder de vagnar som är reserverade för personer med funktionsnedsättning som en viktig samlingsplats. Denna dynamik stärker banden inom Mumbais dövsamhälle och ökar medvetenheten om döva bland hörande resenärer.

Annelie är även projektledare för MobileDeaf, ett projekt som finansieras av Europeiska forskningsrådet och som syftar till att utforska hur döva från olika länder interagerar med varandra och anpassar sina teckenspråk för att underlätta kommunikation.

Heriot-Watt University är stolt över att ha Storbritanniens första döva professor inom dövstudier. Efter nästan 40 år av dövstudier, forskning och undervisning vid universitet i Storbritannien är denna utnämning en viktig milstolpe, och den markerar en nödvändig utveckling inom området.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Undermåliga löner och arbetsvillkor för teckenspråkstolkar

13 november 2023

Foto: Isabel Engwall

Sveriges Teckenspråkstolkars Förening, STTF gör just nu en undersökning om hur tolkarnas vardag ser ut utifrån lön- och arbetsvillkorsperspektiv samt hur de generella åsikterna inom tolkkåren ser ut. En arbetsgrupp, bestående av Isabel Engwall och Pontus Fredhage har fått uppdraget att genomföra undersökningen.

Isabel berättar att inom 10 år kan döva tolkanvändare stå utan tolkar om inget förbättras gällande tolkarnas grundlön och arbetsvillkor. Isabel menar att man som tolkanvändare har ett ansvar att lyfta fram de olika problemen kring tolkfrågor och att alla tolkbrukarråd har ett ansvar genom att bevaka och trycka på hos politikerna. Isabel själv är orolig över att antalet tolkar i framtiden ska minska, även om samma farhågor funnits tidigare.

Pontus är en nyutexaminerad tolk som fasar för undermåliga tolklöner. Tillsammans med Isabel har han gjort en undersökning som alla tolkar i hela Sverige har möjlighet till att svara på.

I dagsläget kan man redan se att faktorer som arbetserfarenhet, var man jobbar och vilken anställningsform man har är det som påverkar lönerna. Av alla hittills inkomna svar i undersökningen är den lägsta angivna månadslönen före en tolk 20 000 kr trots sex års arbetslivserfarenhet. En tolk som driver ett eget tolkföretag har den högsta lönen på 60 000 kr. Den genomsnittliga lönen för en tolk ligger på cirka 31 000 kr. Löneskillnaderna visar sig också vara ganska kraftiga mellan de olika regionerna men även mellan privatföretagare.

Pontus och Isabel ska presentera resultatet från den här undersökningen den 27 november i Stockholm på årets nätverksträff som fackförbundet Vision arrangerar. Till träffen är representanter från tolkcentraler, fackliga organisationer och intresseorganisationer inbjudna. De ska även redovisa resultatet vid STTF:s årsmöte i mars.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Frilanstolkarnas strejk påverkar döva studenter i Oslo

13 november 2023

Foto: Astrid Johanne Sørnes

Bristen på teckenspråkstolkar i Oslo har skapat svårigheter för döva studenter, och deras situation har blivit ännu svårare efter att frilanstolkarna beslutade att sluta ta uppdrag den 14 oktober i protest för de låga lönerna. En av de drabbade studenterna är Petrine Olgeirsdottir, som kämpar för att få tillgång till nödvändiga teckenspråkstjänster under sin tränings- och coachningsutbildning.

Petrine är en döv student i Oslo, hon säger att bristen på teckenspråkstolkar har fått henne att känna sig isolerad och hindrad i sina studier. Hon har missat hälften av sina studier på grund av tolkbristen. Att arbeta tillsammans och kommunicera med sina medstudenter är något hon sällan har möjlighet att göra.

Frilanstolkarna, som tidigare täckte en stor del av tolkuppsdragen i Oslo, har beslutat att sluta ta uppdrag i ett försök att få bättre lönevillkor. Protesten har drabbat många döva studenter, inklusive Petrine, och har skapat ytterligare hinder för deras utbildning. Norska Dövförbundet stöder frilanstolkarnas krav på högre löner.

NAV, som ansvarar för tolktjänsten, intygar att protesten lett till att färre tolkuppsdrag kunnat täckas under oktober.

Norska Dövförbundet har aktivt försökt att delta i förhandlingar om statsbudgeten på Stortinget, men har stött på svårigheter eftersom de inte har kunnat få tillgång till tolkar. Tolkbristen har komplicerat förbundets arbete med att förhandla om de budgetfrågor som påverkar döva och teckenspråkiga samhällsmedlemmar.

Protesten har också fått konsekvenser för andra områden. På grund av tolkbristen har NRK, det norska public service-bolaget, tvingats avbryta sina teckenspråkiga nyhetssändningar. Detta har ytterligare påverkat döva samhällsmedlemmar.

Den 14 oktober gick uppemot tusen tolkar och tolkanvändare samman och demonstrerade i Oslo för att uppmärksamma situationen. Petrine hoppas att problemen snart kommer att lösas.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

12-åring döv dansmästare

13 november 2023

Foto: Jasyon O'Kane

Johran Dillinger, en 12-årig pojke från Invercargill, Nya Zeeland, är en inspirerande berättelse om beslutsamhet och passion. Född döv med underutvecklade armar i Kina, adopterades han av en fostermamma i Nya Zeeland. Hans fosterförälder, Richelle Waldron, blev permanent vårdgivare åt honom och hans två systrar.

Trots sina utmaningar har Johran följt sin dröm om att dansa. Hans fostermamma undervisar i dans, och när Johran såg sina systrar dansa, kände han en önskan att delta. Trots sina balansproblem har han fortsatt att dansa, vilket har hjälpt honom att förbättra sin balans, kroppsmedvetenhet och kärnstyrka.

Förutom underutvecklade armar har Johran också hörselnedsättning och bär två cochlea implantat, CI, fast den ena inte fungerar utmärkt. Han kommunicerar genom teckenspråk, tal och uttrycker även sig genom dans.

Han har nyligen blivit juniormästare vid New Zealand Boys Dancing Convention och dans har blivit en terapeutisk och kreativt utlopp för honom. Johran har ambitiösa mål för framtiden, inklusive att bli känd och känt i tidningarna.

Han är en del av de över 1200 personer i Nya Zeeland som drar nytta av organisationerna The Hearing House och Southern Cochlea Implant Programme, som arbetar med CI och andra tjänster. Organisationerna säger att Johran är ett exempel på hur beslutsamhet och stöd kan hjälpa individer att övervinna hinder och följa sina drömmar, oavsett deras funktionsnedsättningar.

Jade Osbeck & Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com